

Сёння чацьвёрты дзень агляду

АГЯД АБУТКАВАЙ ФАБРЫКІ

На черную доску.

18

Уся Вёска—адна Гаспадарка.

Колентывам зламаем усе перашкоды.

Кветкі на руінах.

7 гадоў мірнага будаўніцтва з 10, якія прайшлі пасля Кастрычніскага перавароту, пайшлі ў вёсцы на адважную барацьбу з трохпалёўкай, з сахою, з драўлянай бараной, з агульным зруйнаваннем і зьбядненнем сялянскай гаспадаркі, у асаблівасці яго бядняцкай часткі. За 7 гадоў зноў з'явіліся перашкоды. У першыя гады мы радаліся кожнай вёсцы, кожнай комсамольскай гаспадарцы, якія знішчылі трохпалёўку. Потым нас пачалі радаваць ужо цалым сельсаветам, раёнам. У гэтым годзе зьявіліся цалыя акругі, дзе знішчана трохпалёўка.

Зараз пажылы вёска ведае дзесяткі і сотні такіх сялянскіх гаспадарак, у якіх ураджаі і ўдоі ня толькі ня ўступаюць замежным, але ў ва многіх вышэйшых пераходзяць іх. Зморана царскай трохпалёўкай зямля, аздобілася прыгожай намошнай, дала корм жывёле, малако дзецям. Уцягаючы ў сябе шырокімі лістамі каранёплады азот з паветра і соляныя прамены, зямля пачала палівацца сваёй пладароднасцю, больш плыра плаціць селяніну за яго цяжкую працу.

За абноўленую зямлю.

Пры Саветскай уладзе селяне-культурысты маюць плуцывыя раней ураджаі і ўдоі ў селянскай гаспадарцы. Але ў драбнай селянскай гаспадарцы няма магчымасці ўжываць удасканаленыя ці складаныя селянска-гаспадарчыя машыны і прылады. Драбная селянская гаспадарка заўсёды страціла пах пагровай поўнага разбурэння і аб'яднання. Абноўленне зямлі, гэта—стварэнне селянскай грамадзянскай гаспадаркі, поўнаасцю забяспечваючы заўтрашні дзень селяніна, які працуе з ужываннем самых удасканаленых машын на навучальных падставах. Ці магчыма стварэнне такой гаспадаркі? Што насё гэта селяніну.

Бяда ў Валакаламскім павеце Маскоўскай губерні вёска Рамёныне. Каля чатырох год таму назад, раменцы ўзаралі агульнымі сіламі тры дзесяціны пашынай зямлі. Зьявілі ўраджаі машыны і лёну, прадаль, а выручаныя грошы пайшлі на задатак пад трактар. На наступны год раменцы ўзаралі на 14 дзесяцін такой зямлі і зноў выручаныя грошы пайшлі на куплю машыны і на ровныя кармоны грамадзянскай гаспадаркі. Зараз у раменцах у агульным карыстанні ўсё вёска—два трактары, складаная малатарня, рандэ, варка, жніўка, грамадзіны хлёу для хавання машыны, грамадзіны масларобчы завод і сыраварня, музья, два быкі, культурны выган, бясплатнае ворыва зямлі, пасеў, уборка і

абмалот беднае, ураджаі ў 2-3 разы большыя, чым у суседніх вёсках. І такі дзяржаўны селяне атрымалі дзякуючы агульным сілам, агульнаму энтузіязму, агульнай бадзёрнасці. Пасля «Прогрэс» будзе агульным двор для жывёлы, з агульным доглядам, агульным даеннем, агульным размеркаваннем прыбыткаў.

Грамадзіны трактар усім арэ, грамадзіны селяне ўсім сее, жніўка—жне, малатарня—малоціць. Сельскі савет кіруе ўсім гэтым праз эканамічную камісію. Застаецца завесці грамадзіны двор для жывёлы, лазню, сталовую, хлебапечарню.

Кулак ня страшны, калі ёсць мадэрныя агульныя сілы перапрацоўкі сваёй гаспадаркі. Усё сярэня ў грамадзіны пачынаюцца, без якіх нешта ў нашых умовах думаць аб будучай машынавазай гаспадарцы.

На абноўленай зямлі—трохпалёўка няма месца! Яе трэба вымесці, як смеццё. Але і ў чоўне абасобленай гаспадарцы, як і на вёсцы, дэлека не паплывеш. Просты, верны і самы блізкі шлях, які вядзе ў абноўленую зямлю—гэта шлях грамадзянскай запусчаных зямлі, грамадзянскай уборка, грамадзіны пачынаюцца, перапрацоўка селянскай, асцяжкі балот, змаганне з пяскамі, паліваўнае дугу. Іншага шляху няма.

Соцыялістычныя прамысловыя горады працуюць для снабжэння машынамі вёскі. Справа за самай вёскай. Горад церамог прастору, заўладу вёска, сталых плуцак пусціць у паветра. Апіраючыся на прамысловыя горады, беднае а сярэднім павінны ствараць будучы грамадзіны гаспадаркі.

Г. Лебедзеў.

Кожны год—новыя дасягненні.

(Навасадзіны сельсавет, Мойданаўскі раён, Меншчына).

Пры Навасадзінаўскай ЛКСМБ ужо некалькі год ідуць сельска-гаспадарчыя гурткі. У гэтых гуртках, апроч камсамольцаў, займаюцца шмат маладых селян, якія пачалі апрацоўваць зямлю на новаму, каб атрымаваць большыя ўраджаі.

Некаторыя сябры гуртка заклалі ў сябе паказальныя агароды, на якіх расце вельмі добрая капуста, а таксама і іншыя расліны.

Асабліва адзначаецца па сваёй велічыні агародзіна паказальнага агароду самога сельска-гаспадарчага гуртка, які апрацоўваецца самім гуртком пад кіраўніцтвам агронома.

Летась, у Дзень Ураджаю, на раённай выстаўцы наваадзінаўскі гурток за свае экспанаты атрымаў першую прэмію:

На былой панскай зямлі.

(Націны сельсавет, Ветрынскі р., Полаччына).

Пасля рэвалюцыі селянства Націна сельсавету атрымала больш тысячы дзесяцін панскай зямлі.

Раней нашы гаспадары ня ведалі, акую карысць дае канюшня і віка, а зараз, напрыклад, амаль усе гаспадары сёння канюшны, а таксама і віку з аўсом.

У вёсцы Барылы ў час імперыялістычнай вайны, на 10 гаспадарак было 2 кані, 7 кароў; а зараз 7 каней, 13 кароў. Большасць драбнай жывёлы ўзрасла разам у тры-чатыры. Драўляныя паўгі змяняюцца жалезнымі, набываюцца малатарні, спружынныя бароны.

Таксама, толькі драўляныя Кастрычніку, селяне сталі гаспадарамі лесу: таварствам Арэхаўска-Лёўскаму і Скарахоўска-Барыльскаму адпущана 100 дзесяцін лесу, які выскасацца дзялянкамі. Гэтыя дзяляныкі потым засяляюцца мадэрнізмам.

Раней за нашу прыходзілася адрабляць пану, а цяпер над былымі панскімі выганамі гаспадары—самі селяне.

Пры цары на цэлую вёска было толькі 2 школы. Пры саветах—сельсавет мае 5 школ і 7 настаўнікаў. Дзеці школьнага ўзросту поўнаасцю ахоплены навучаннем.

Коопэратыў, пад назвай «Ленінскі» быў арганізаваны селянінамі адразу ж пасля адступлення беларусаў. Спачатку праца ішла дрэнна.

У сучасны момант «Ленінскі» коопэратыў мае 634 пайшчыкі і тры крамы. Таксама мае дзве ўласныя будыніны і ваўначоску. Тым вёскам, селянам якіх усе ўступілі ў пайшчыкі, коопэратыў выпісвае газеты.

Янка.

Андрэй Александровіч.

Паўстанцы

Поэма *).

(Мянеца бегчы, не затрымаўшы панскіх слуг, які прыбег, каб папярэдзіць Людовіка)

Панскі слуга

(да дзючаты)

Чыго за панствам выглядае? Дзе дзе, у якім баку? Тут справа не да вынаў!

Хутчэй жакоц!

(трэсе бізуюм)

Дзючаты

Ня бачылі, мы толькі тут хвіліну...

Панскі слуга

(іронічна)

Ня бачылі... хвіліну... (сурова)

Ня тут даўно гулялі!

Вядома, бо зараз выносе свой кут,

У свет шырокі з торбамі...

(да і-ае дзючаты)

Дзе леп, дзе пытаю?

(Мянеца не ўдарыць бізуюм)

Ранішчэ убягае хлапец, які гнаўся за ім.

Ігнат

(да панскага слугі)

Мянеца ўсё ўцякае?

(Гідае голас у той бок, адкуль прыбег)

Іа, хлапцы, ціну тут!

(да панскага слугі)

Ты што надумаў, да пада і-а?

(Скаціна)

Ах, раі раі вірні ва шумі: «Вет...»

«Ты, налад глытае, табе трэба дзючаты?»

«А сёння мо хочаш?»

«Прыклад. Глядзі, Чырвоная Зямля»

«Ня тут ва хвілі прыбег?»

(схаваўся за Людовіка і з-за сцяны яго)

«О, пая, та першы ўзбунтаваў!»

Слуга

(хапаецца за рукі хлапца)

Пусці, браток...

Ігнат

(злосна)

Ні слова, гад!

Дзючаты

Што адарылася?

Ігнат

(цвёрда)

Воля вагуляла!

(Убывае грамада хлапцоў)

1-шы хлапец

(паказваючы на панскага слугу)

Давал яго сядзі, мы зладзілі самі з ім!

2-гі хлапец

Хоп і мур, а поўны гуляе...

Хлопцы

Давал яго!.. «дзючаты пая» дадзі.

Ігнат

(да панскага слугі)

Дзе пан?

Панскі слуга

(мякка)

Ня ведаю, куды яго вагнала...

Хлопцы

Забіць прыхвосціла забіць!

(Уваходзячы стрывожана Людовік і Марына)

Людовік

Што тут ва хвілі прыбег?

Панскі слуга

(схаваўся за Людовіка і з-за сцяны яго)

«О, пая, та першы ўзбунтаваў!»

Ігнат

Паўстаў гвалюны твой, мужык!

Садзаты дзе?

Людковік

Панскі слуга

Ня ведаю...

Ігнат

(наказаў хлапцам на панскага слугу)

Бяры яго!

Людковік

(даў крок уперад і яшчэ захацеў пакарыстацца сваім загадам)

Дамоў!.. Хутчэй!..

Ігнат

(падшоўшы да Людовіка)

Пад вамі ты ўжо не ўладар!

(хлопцы хвацяць Людовіка і Марыну)

Ігнат

Пусці яго! Хай гуляе, як агонь гуляе!

Людковік

Вы—слугі мае, і яе?..

Ігнат

Ня—твой слуга і на цябе вайною хадзі, хто зможа!

(Ігнат цягне яго «на сярэдзіну»)

Марына

О, божа, вылітуйся!..

Хлопцы

Забіць яго! Забіць! Даволі тут...

Забіць! У агонь яго! Смерці! Даволі тут...

Забіць!..

З шумам-гоманам хвацяць вайну. Гаспадары.

Ціж. Зноў чуём голас-калі.

Б'юць званы новых дзён!

Гей, беднае, слухай!

Голас зямляе. Палюбоўна сядзе... Пригожы

сочны дзень. Па сярэдзіне стаіць Беларусь

з сцягам Воля ў рух.

Кавалі зайдзюць вясні на яе руках. З

дзёна і другіх боку два радзімыя хлопцы!

(Зыхаў і ўсё) прыгаворыць свае рукі з сцягу

Воля. Чуюцца песні:

«Паўстаў, прасціўшым катанам»...

(Б а н е н).

Малады пчаляр на пасецы.

Падрыхтоўка пчол да зімы.

Пасля асенняй адборкі меду, трэба аглядаць гнёзды ўсёй пасекай для папярэдняга выплыву запасаў меду. Для гэтага трэба раней за ўсё ўзяць на вучот лішкі, а потым падлічыць педэстаў запасаў меду і калі выліцца, што лішкі каў у прыгодных для зімоўкі пасудзінах мала для поўнага пракармлення, то безадкладна трэба ўзяцца за падкорку старых сем'яў на колькі ня топіць знойдзеных лішкіў у другіх гнёздах. Потым трэба наладзіць генеральны агляд і складанне гнёзд на зімоўку.

Робота гэта патрабуе вялікай увагі, ведаў і вончты. Трэба ўмець вызначыць на вока патрэбную для самі колкасцы рамкі, колкасцы меду, умесць склосці гняздо. Ад умеласці выплывання гэтай работы залежыць дабрабыт зімоўкі пчол.

Якую колкасцы меду трэба пакідаць у вульлі на зіму.

Гэта пытанне разглядаецца ў залежнасці ад месца зімоўкі пчол. Калі пчолы

будуць зімаваць у такіх памяшканнях, у якіх температура была-б у межах 5—6 градусаў па Рэамюру, тады і ад 25-пі-фунтовых запасаў застаецца шмат каласна. Калі-ж пчолы застаюцца на месцы летняй стаянкі, а вульлі мала ўпоўнены, то і 30 фунтаў можа не хапіць. Асабліва выплывае, што ў першым выпадку трэба пакідаць на зіму ня менш 25-ці фунтаў і ў іншых выпадках (калі пчолы знаходзяцца на двара ці ў халодным памяшканні і ў дрэўных вульях) ня менш 35 фунтаў на сярэднюю сам'ю.

Наогул, трэба прыняць за правіла: лепш пакінуць больш, чым менш, прычым мед даваць у сотах, і толькі павячшую колкасцы можна даваць вышчупты, які пчолы скарыстаюцца да зімы.

Больш раньняе складанне гнязда і канчатковы дагляд за вульлімі карыся ў тых адносінах, што пчолы змогуць яшчэ ўтварыць амазку ўсіх шчылінах ва-скавінаў, а часам і некаторую перагру-піроўку меду, калі пчалар плуўнае скла-дзе гняздо.

Пчаляр Ліванскі.

Зьнішчаем мох і вымачні.

(Вёска Нова-Тухінь, Дубровенскага раёну, Аршаншчына).

Сабралася некалькі нашых пераважных сіл і пачалі гутарыць аб утварэнні мохараў і мохараў. Гутарылі, гутарылі і парашлі селянскіх агульных сход селян, каб абгаварыць гэта пытанне. Так было арганізавана Нова-Тухінскае мохараўнае таварыства.

Зараз у ім налічваецца 97 пайшчыкаў. Сяляне нашай вёскі вельмі ўзяліся за паліпшэнне сваёй зямлі. Дзеся гэтага трэба спусціць ваду, каб высыха балота і прапаў мох з поля.

Кожны год селянскія дугі сатаплявае вада. Таксама, бываюць выпадкі, калі вада заходзіць на нізкія месцы поля і знішчае пасевы.

Наша мохараўнае таварыства ставіць сваёй задачай урэгуляваць раку і пракармаць парак ваду, якія-б зьявіліся крыніцы сыхавады з сенажаці і лясчан пося. Праца ўжо распачалася.

В. Філіпенка.

Распыльваць глебу—шкодна.

(Карэуны, Сымілавіцкі раён, Менская акруга).

Глеба ў нас большай часткай пясчаная і пры баранаванні яна надта распыляецца.

У нашай вёсцы летась былі такіх выпадкаў: пасевы жыта, адзіны селянін добра яго выбаранаваў, зямлю на мак зрабіў, а другі—з большага, толькі прыкрыў насенне.

Прышоў жніво. У другога селяніна парасло жыта, як чарот, а ў

першага—тоненькае, як націнне.

Цяпер яшчэ ў некаторых вёсках ідзе служба азімага жыта. Маладым гаспадаром трэба добра памятаць, што распыльваць глебу шкодна, бо яна потым зьявіцца ў цагліну і да марэнчыннаў расліны ня будуць заходзіць паветра.

А. Сарочка.

Што рабілі „шэсмаўцы“ ўлетку.

(Вільшчыцкая яч. ЛКСМБ, Мойданаўскі р., Менская акр.).

У вёску, калі распускалі ШСМ на летнія канікулы, камсамольскія ячэйкі сваім сабрам дала канкрэтныя заданні, якія павінны быць выкананы ў час водпуску. Зараз ужо камсамольцы зноў сабраліся ў ШСМ і ячэйка палівае вынікі і ступень выканання летніх заданняў.

Акрамя работ у вясковых ячэйках, дзе лічыліся ўлетку вільшчыцкія камсамольцы, кожны з іх у гаспадарцы свайго бацькі, ці ў сваёй уласнай, меў паказальны ўдзел у зямлі. Гэтака трыста-варышоў зьявілася з вольнага Менскай станцыяй, адкуль дасталі мінеральных угнявняў і сартовага пасеву, якое высівалі на паказальных участках. Ці-ж не заслугоўваецца увагі хоць-бы такія факты? Камсамольцы—вучань ШСМ

т. Латушка першы ў сваёй вёсцы пачаў сеець ачышчаным насеннем, а зараз, глядзячы на яго, уся вёска ўжывае гэты спосаб павялічэння і паліпшэння сваіх ураджаюў. Тав. Стаськевіч у гаспадарцы свайго бацькі перабіў для кароў кармушкі.

Гэта толькі асобныя факты, калі ня лічыць таго, што амаль кожны з камсамольцаў уцяпае хляны ў гаспадарцы, уносіць што небудзь новае ў гаспадараванне ў сваёй вёсцы.

Зараз ячэйка рыхтуецца да Дня Ураджаю, у які на сельсавецкую выстаўку ў Станькава будуць прадстаўлены экспанаты з камсамольскіх паказальных участкаў.

А. Н.

Абараняем батрака і пастуха.

(Тухінская яч. ЛКСМБ, Дубровенскі раён, Аршаншчына).

У асенні час пачаў разгарнуцца праца па абароне батрацтва. Вылучан узаўважаны на званочнае працоўнае дагаворы. Уста на вучот 30 БАТРАКОў і ПАСТУХОў і на ўсіх гэтых заключаны дагаворы.

Ячэйкай было аінінана інфармацыя батракоў і пастухоў на якую зьявілася больш частка запаршаных, растлумачылі якое мае значэнне працоўны дагавор і аб тых перапрашчэннях, якія праводзіць улада ў справе абароны батрацтва.

Некаторыя батракі кажуць, што да гэтага часу гаспадары іх вельмі эксплуатавалі. Былі выпадкі, калі наймаючы пастухаў нароў, а потым зноў уцяпаюць выплываць і другія канкрэтныя працы за адну і тую-ж плату.

Батракі далі абяцанне штомесячна збідрацца на агульную сходку і высвятляць свае мыслы.

У далейшым трэба ўдзільваць батракоў у ліпінцы, бо многія з іх нялічбыныя, селянскія за правядзеннем у жыццё ДАГАВАРОў, распаўсюджваюць сарад іх газету „Батракі“ і павялічваюць з задачкамі прэфарызу працоўнай зямлі і леуу.

А. ЯЗЫКО.

Чаму тваё сена гніе?

